

Rozványi Dávid:

Halottak napja, Solymár, 2010.

mécsesek égnek a sírokon,
a mécsesek kifognak,
s csak a műanyag vagy fémhüvely marad.

Pár hét, s mind a szemétbe kerül,
s csak a sírkő marad.

Meghal, akit szeretünk,
szép sírt emelünk neki,
márvány, vagy műkő,
mindegy,
mert a kő tovább él, mint a hús.

De pár száz év,
a kő elporlik,
a sírokat felszántják,
s csak a föld marad.

Virágot viszünk a sírokra,
míg állnak, míg élünk,
visszük a nyár vesztett ízeit,
mert tudjuk,
meghalnak, akiket szeretünk,
velük hal a nyár,
velük csupaszodik az ősz,
tűnik a titoktermő tél,
s a tavaszi újjászületés,
mert minden idő meghal:
az idő halott.

Meghal a szerelem,
tűnik a szenvedély,
már nem cirógatja bőrünket a napfény,
a szabadság íze múlt emlék csupán.

Meghalsz egyszer Te is,
s szemedből tűnik a nevetés,
s kacagásod sem hangzik tovább.

Meghalnak szavaink,
szürkülnek emlékeink,
s tudjuk, száz év,
s nevünk sem ismerik.

A szavak, miket írok?

Néhányan meghallják talán,
de írhatom kőre,
vagy porba,
mindegy:
a szél elfújja mind.

Meghalunk mind,
meghal minden mi "mi" vagyunk,
ha már eleve nem halott,
mit magunkról hiszünk,
s a halottak napi búcsúzó napfényben,
mécsesek tűnő lángjában
remeg a kérdés:

Ugye a szeretet megmarad?

Az otthoni hegyek

Nekem ezek az otthoni hegyek. Az évezredek múltjáról regélő Kevélyek, mögötte a fejedelmek elfelejtett sírjai, a Kerek-hegy, ahová néhanapján, ha szépségre és békére vágyom, felkapaszkodom.

Nincs benne semmi különös: csak néhány hegy, egy rét, amit az ingatlanüzlet még békén hagyott, lent a medencében a falu, az otthonom, a vár, a mesék és a régi dicsőség falai - a 10-es út és a hipermarket, mint az új idők jelei.

Őszre jár már az idő, ilyenkor nem nyílik a sok virág, a hideg szél nem reptet sárkányt, de a télre készülődő táj méltósággal pillant vissza rám.

És nem vagyok egyedül; mellettem ül a lányom - az élet rohanásában egy pillanatra csendesen. Ezek a pillanatok, tudom, gyorsan szállnak, mégis örök időkre megmaradnak.

Nagyszombat hajnal a Szél-hegyen

Nagyon régen még láttam egy filmet, a Bűn szépsége volt a címe. Ez az a szépség, amit a világ ma inkább ismer - de vajon nem szebb-e a jó, az igaz, a hit szépsége?

Nagyszombat hajnalán a Kedvesemmel kettesben jártuk végig a keresztutat a solymári kálvárián. A Nagyszombatnak mindig különös hangulata van: várakozás és csend íze, amikor mintha az egész világ visszafojtaná a lélegzetét, várva, hogy az Esthajnalcsillag feljövetele után kirobbanjon az ünnep, az Alleluja, a harangok visszatérjenek hosszú útjukról... De most még csak a keresztút szavai mormolnak, a tekintetek Krisztus szenvedésére összpontosulnak, mégis a természet és a nap nem képes megtagadni, hiszen már tudják: közeleg a feltámadás.

Solymár, Anna kápolna, már más világ. Itthon vagyok. A terecske minden követ ismerem. A kápolnát, soha nem hagynánk ki a Szent Anna napi litániát, ahol mindig elmondok egy rövid fohászt a lányomért, a maradékért, akinek tovább kell adnia az életet. A kis bolt, ahol gyermekkoromban szombatoként soha nem volt kenyér, még előjegyzésre sem (megpróbáltam elmagyarázni fiatalabb kollegáimnak, de a fertályóra után feladtam), a trafik, ahol mindig lehet olcsó szivart és jobboldali hetilapokat kapni... A hatalmas vadgesztenyefa, amit talán még a kápolna építői ültettek. Nem tudom, de Solymáron a szent helyeket: templom, temető, kápolna, vadgesztenyefasorok kötöttek össze. Ma már megritkultak, de ha érző szívvel sétál az ember, látja még az egykori élet-vonalak nyomát. Persze, ezek nem olyan rejtélyesek, mint a lay-vonalak, mégis rengeteget elmondanak arról, hogy mi volt régen a fontos, s mi adott értelmet az életnek - hogy mik voltak azok az utak, amiken járni kellett az életet.

Az ősrég vadgesztenyefa, amiről talán el lehetne képzelni, hogy még az első telepések ültették, hogy őrizze Hidegkút felől a falut. Néhány éve egy nyári vihar lehasította a felét, de a maradék még él, dacol az időjárással és az idővel. Kicsit olyan, mint a hit, amiben hinni szeretnék.

A régiek világában a híd szent jelentéssel bírt. A híd, ami az emberitől az istenihez, a köznapiból az ünnepihez vezet. Nemhiába, a papokat is hídépítőknak mondták. Gondolunk arra, amikor naponta akárhányszor átmegyünk a piszkos vízáramlat felett, ormóttan vasszerkezeteinken, csörömpölő búzló járműveinkkel, hogy a létezés újabb mélységeit kellene megismernünk?

De nem csak a hidak, hanem a hegyek is szentek, hiszen ez még jobban megjeleníti a felülemelkedés a kicsinyes napi gondokon. Nem véletlen, hogy az Írás szerint Isten is mindig hegyeken szólt az emberekhez a sorsdöntő órákon.

Hazafelé mindig ezt élem át. Ha a buszon még eszembe is jut a munka, a sok napi gond, ahogy leszállok, átmegyek az úton, s elindulok felfele a Pihenő utcán (ami a nevével szemben egyáltalán nem pihentető felmenni), s ráfordulok a Panoráma utcára, lassan mindent magam mögött hagyok, s megtisztulok ahhoz, hogy haza tudjak térni.

Ilyenkor már nem dúdoló, nem mondok magamban verseket, csak próbálok őrizni a csendet. Néha-néha lenéztek a hegyről. Téli éjszakákon nem látni sokat a faluból, a falumból. Borongósabb pillanataimban úgy gondolom, egyszer régen valamelyik ősünk csúfot úzhatott egy tündérből, s ezért az elátkozta, hogy egyetlen utóda se haljon meg ott, ahol született. Azóta űz minket a sors és saját nyughatatlan vérünk földről földre, országról országra, s nem tudjuk, mikor ér véget az átok. Én sem itt

születtem, de nem voltam egy éves sem, amikor szüleim megvették a földet. Nem itt születtem, de itt szeretnék meghalni, s remélem gyermekeim is, a meglévők, s a születendőik itt fognak élni és meghalni. Tudom, hol lesz majd a sírom.

Ha lenne kezemben egy Notung, kimennék a kertbe, s belevágnám a diófa törzsébe, s sorsot mondanék arra, aki onnan ki merészeli húzni. Ez a földem, nem rosszabb, talán nem is jobb, mint az ország földje, ezt neveztem hazámnak, minden bűnével erényével együtt.

Ahogy haladok felfele az úton, s látom a belakott Pilisi medencét rengeteg fényével (vajon ezek közül mennyi fény jelzi az otthon melegét?), megpróbálom ugyanezt elképzelni száz év előtt, vagy visszaidézem, milyen kies volt a hegyoldal gyermekkoromban. Más volt akkor a világ... Órákra eltűnhettünk a hegyoldalban, s nem találkoztunk senkivel sem. Mikor még a lányom kisebb volt, kitaláltam neki egy mesevilágot, ami nem volt más, mint Solymár régen, amikor a várban még a nagy királyok uralkodtak, az erdőben tréfás törpék rosszkodtak, a patakban tündérek játszadoztak, a túlsó hegyen manók vájtak barlangokat s építettek az ember szemének láthatatlan városokat. Mese volt, mégis volt benne igazság: a valóság mögött rejtőzködő csoda.